

Список використаних джерел

1. Березова[°]Г. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах К. 1990. 184[°]с.
2. Бондаренко[°]Л. Ритміка і танець у 1-4 класах загальноосвітньої школи. Київ : Музична Україна. 1989. 150[°]с.
3. Колногузенко[°]Б.[°]М. Хореографічне мистецтво: зб. статей – методичні матеріали для підготовки бакалаврів і спеціалістів за фахом «Хореографія». Х. : ХДАК. 2008. 224[°]с.
4. Сосіна[°]В. Методика проведення тренажу і партерного тренажу. Львів. 2013.

Омельницька Наталія,

викладачка першої категорії Полтавської міської школи мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко,

Шустова Юлія,

викладачка першої категорії Полтавської міської школи мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко, актриса Полтавського академічного обласного театру ляльок,

Шох Олена,

концертмейстерка Полтавської міської школи мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко (м.[°]Полтава)

ТВОРЧІ ФУНКЦІЇ ПЕДАГОГА У РЕАЛІЗАЦІЇ МУЗИЧНОГО ОФОРМЛЕННЯ ДИТЯЧОГО СВЯТА

Анотація. У статті наголошується на важливості застосування музичного мистецтва у процесі підготовки і проведення дитячого свята. Сучасний педагог має володіти знаннями основних критеріїв при доборі музичного матеріалу для оформлення дитячого свята і принципами його успішного проведення.

Ключові слова: сценарний хід, музичний супровід, динаміка, святкове дійство, лейтмотив.

Для того, щоб супроводжувати музикою дитяче свято чи виставу, не завжди маємо можливість запросити композитора. У більшості випадків таку функцію бере на себе викладач, керівник, режисер або група викладачів, які є одночасно і авторами сценарію цього заходу. Створюючи загальний настрій, фон та стиль, музика звучить протягом усього свята. Тому важливо вміти добирати відповідні музичні твори, використовуючи для виконавців ефективний музичний матеріал. Адже саме музика, відповідно до законів драматургії та режисури, розпочинає кожне окреме дійство та і все свято вцілому. Вона самостійно налаштовує учасників і глядачів святкового заходу на єдину неповторну атмосферу, темпоритм, сприйняття майбутніх подій.

Важливо пам'ятати, що вже під час прологу відбувається швидка взаємодія глядачів та учасників, і саме музичний супровід встановлює єдине емоційне поле, допомагає надати виставі певного ритму, представити персонажів, відкрити основний конфлікт.

Майже половину загального часу займає етап «розвиток подій». Він є найдовшим і дуже відповідальним з точки зору розвитку динаміки всієї вистави. Музична насиченість цієї частини має бути напруженою та, за можливості сюжету, контрастною. Використовують не лише лейтмотиви персонажів, як у попередній частині, але й арії, монологи героїв у супроводі оркестрової, інструментальної, вокальної музики.

Ефективним засобом також є звукоімітація – використання звуків: сигналів, звуків природи, звуків-образів. Для характеристики головних подій задіюють хореографічні композиції, ансамблі шумових, ударних, дитячих музичних інструментів.

Найяскравіші враження викликає, зазвичай, кульмінаційна сцена, центральна подія свята. Почуття радості й щастя підтримає та підкріпить тільки музика, яка об'єднує всіх учасників у високому емоційному піднесенні.

Епілог – одна із найважливіших частин сценарного ходу. І тут також роль музики неоціненна. Залишити у душі дітей відчуття радості, святкового настрою, всеперемагаючого добра і світла допоможе веселий загальний спів, хоровод чи навіть захоплююча музична гра.

Група авторів кілька років опрацьовувала музичні матеріали різних свят і розважальних заходів для дітей з метою визначити пріоритетні види та жанри музичного мистецтва.

Ми стверджуємо, що основними при виборі слід вважати твори, які написані для дітей. Зазвичай, вони невеликі за об'ємом звучання та мають нескладні мелодичні будови. Особливою увагою та цікавістю дітей користуються композиції у супроводі трикутників, дзвоників та металофонів, а також ті, що за своєю виразністю та образністю є доступними для розуміння дитини. Музичні твори, які ми обираємо для дитячого свята, приблизно тривають за часом:

- для учнів старшого дошкільного та молодшого шкільного віку – півтори-дві хвилини;
- для учнів середнього шкільного віку – дві-три хвилини;
- для учнів старшого шкільного віку – до чотирьох хвилин.

Ми погоджуємося із висновками, які визначив доцент кафедри музично-теоретичної та художньої підготовки Харківського національного педагогічного університету імені Г.°С.°Сковороди, кандидат педагогічних наук М.°М.°Шуть щодо використання у дитячому святі сучасних естрадних композицій зі створеними наново текстами, що вони є небажаними, бо:

- по-перше, такий новий текст вже не відповідатиме мелодії за інтонаційною природою, не буде пластичним і живим, адже його примусово підбиратимуть під готовий ритм;
- по-друге, самі естрадні мелодії здебільшого є штучними, створені для танцювально-розважального формату і за вокальним діапазоном, зазвичай, не відповідають віковим виконавським можливостям дітей;

- по-третє, специфічна естрадна оркестровка втрачає свою привабливість під час виконання в супроводі музичних інструментів, які є у розпорядженні дитячого садка або школи, а фонограми «мінус-голос», які можна знайти в Інтернеті, часто малопривабливі за звучанням та якістю. Усе це унеможлиблює планомірний музичний розвиток дітей [4,с. 8].

Слід зауважити, що вибір музичних творів для супроводу дитячих свят має наповнюватися великою різноманітністю за сюжетом та стилем. М'які ритми, ніжні ліричні мелодії можуть звучати для свята Матері, весни, доповнювати своєю красою чарівну казку. Фольклорні традиційні свята, як правило, супроводжуються жартівливими, веселими, завзятими народними піснями та хореографічними композиціями, звучанням народних інструментів та хоровим захоплюючим співом. Діти старшого шкільного віку беруть участь у заходах, присвячених вшануванню пам'яті жертв Голодоморів, аварії Чорнобильської АЕС, героїв АТО, воїнів ЗСУ, Січових Стрільців, тощо. Такі події мають патріотичне, героїчне, іноді скорботне й трагічне наповнення. Тому обов'язково слід вивчити з учнями старших класів Державний Гімн України, Духовний Гімн України «Боже, Великий Єдиний» М.^оЛисенка, ознайомити дітей із творами Мирослава Скорика, які прославили нашу державу у всьому світі. Особливу увагу приділяємо музичним шедеврам світової та європейської класики: В.^оА.^оМоцарт «Реквієм», А.^оВівальді «Пори року», Ф.^оШуберт «Меса», Л.^оВ.^оБетховен увертюра «Едмонт», Ф.^оШопен «Ноктюрни», «Полонези».

Така музика насичує свято, створює небуденну атмосферу, урочистість, піднесеність, духовність, збагачує дітей художніми враженнями, має сильнопдіючий виховний потенціал, виконує завдання розвитку смаків, потреби в естетичних хвилюваннях.

І все ж, зазвичай, дитяче свято має бути життєрадісним, світлим, веселим. При цьому воно не повинно втрачати свого навчального і виховного значення.

Добір діючих персонажів, їх взаємодія мають пізнавальне та

інформативне значення. Виразність і наповнення віршів та музики є засобом загального, розумового, мовленнєвого та музичного розвитку, естетичного виховання у ненав'язливій ігровій формі. Римовані тексти дадуть не лише відчуття гармонії, але й значно поповнять лексичний запас дітей, розширяють практичне розуміння багатства рідної мови та її образних засобів. А це важливо як для розвитку мислення, так і для розвитку зв'язного мовлення [5, с.°3].

Для успішного проведення яскравого дитячого свята основними критеріями вибору музичних творів є такі, що мають:

- дієвий зміст і сюжет;
- відповідність порі року того чи іншого свята;
- програмне наповнення музики, її тематика.

Слід зауважити, що дитяче свято включає застосування різних видів мистецтва. Перше місце посідає, звичайно ж, музика. Не менш важливим засобом є художнє слово. Дієву функцію розвитку сюжетної лінії має театралізація. Хореографічні композиції доповнюють та прикрашають захід, створюючи незвичайну святкову атмосферу.

Декоративно-ужиткове, образотворче мистецтво відіграють найважливішу роль в естетичному, видовищному оформленні декорацій, костюмів, приміщення. Цікаво виглядають на святі циркові виступи: клоунада, акробатика, еквілібристика та інші.

М.°Шуть зазначає: «Такий синтез мистецтв підсилює етичний, художньо-естетичний та діяльнісно-практичний впливи на всіх учасників та спостерігачів святкового дійства, спричиняючи так званий синергетичний ефект. Проте, центральне місце на дитячому святі посідає саме музика, адже вона в його палітрі є найважливішим засобом образного відбиття дійсності» [4, с. 4].

Отже, підсумовуючи досвід визнаних діячів українського мистецтва, свої власні практичні напрацювання, можемо визначити, що залучення дітей до скарбниць вітчизняного та світового музичного мистецтва є одним із

основних завдань сучасної освіти. Особливою формою творчої мистецької діяльності є музичні дитячі свята, які часто мають вирішальний виховний вплив, сприяють музично-естетичному розвитку всіх учасників, а також дарують дітям велику радість і втіху. М.^оЛисенко підкреслював: «Хто навчиться розуміти музику, той зрозуміє і людську душу» [4, с. 9].

Список використаних джерел

1. Бех^оІ.^оД. Виховання особистості: сходження до духовності: наук. видання. К. : Либідь, 2006. 272^ос.
2. Виховний потенціал уроку. Збірник метод. матеріалів / Укладачі : Косицька^оО.^оМ., Сіренко^оС.^оМ. Харків, 2012.
3. Прокоп^оІ.^оС. Виховна мета навчання як історично-педагогічна проблема // *Педагогіка і психологія професійної освіти: науково-методичний журнал*. Львів, 2007. №2. с.^о169-179.
4. Шуть^оМ.^оМ. Музичне оформлення дитячого свята // *Музичний керівник: музично-методичний журнал*. Київ. 2013. №7. с.^о4-9.
5. Шкільник^оС.^оЯ., Загребельна^оЛ.^оС., Келіна^оН.^оЛ. Музичні театралізовані казки // *Методичний посібник*. Х. :Веста: Видавництво «Ранок», 2008. 72^ос.

Опошнян Олександр,

викладач Полтавської міської школи мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко,

Опошнян Оксана,

викладачка Полтавської міської школи мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко,

Опошнян Єгор,

викладач Полтавської міської школи мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко (м. Полтава)

ОСОБЛИВОСТІ СПІВУ В СУПРОВОДІ ГІТАРИ